

Oudwijk: het oudste openbare rosarium in Nederland

In de langgerekte parkstrook van de Utrechtse wijk Oudwijk ligt het Rosarium Oudwijk op het scharnierpunt tussen het Wilhelminapark en de brede, parkachtige middenberm van de Emmalaan.

Tekst - Korneel Aschman Illustraties - Rudo den Hartog

Rosarium Oudwijk is aangelegd in 1913. Daarmee is het het oudste openbaar toegankelijke Nederlandse rosarium. Het is gesticht op initiatief van rozenkwekersvereniging 'Nos Jungunt Rosae' ('Ons verenigen de rozen'), om de rozenteelt te promoten. De Utrechtse plantsoenmeester J.J. Denier van der Gon (1856-1933) ontwierp het ellipsvormige, symmetrisch opgezette parkje. Kenmerkend zijn nog steeds de witgeverfde smeedijzeren hekwerken, de rozenboog om de entree en vier 'rozenpaviljoens'. Deze paviljoens staan over het centrale cirkelvormige pad, daar waar de zijpaden beginnen. De wandelpaden verdelen het rosarium in elf grote vakken. Hierin werden, in honderdvierenveertig kleine bedden, zo'n honderdvijftig rozenvariëteiten aangeplant. In het hart van de cirkel werd een klassieke fontein geplaatst. Ter hoogte van de cirkel kreeg het rosarium aan weerszijden een entree.

Gezamenlijke inzet

Om het bezoek aan het populaire parkje letterlijk in goede banen te leiden, werd een parkwachter aangesteld. De rozenkwekersvereniging bood het rosarium in 1913 aan de gemeente Utrecht aan, maar bleef zelf tot 1938 het onderhoud verzorgen. Tijdens de Tweede Wereldoorlog is de oostelijke entree gesloten, omdat de Duitsers de aangrenzende Stolberglaan in haar geheel vorderden. Na de oorlog is deze entree niet

Vlnr:

Het rosarium in 1917.

Rosa 'Rhapsody in Blue'; met bijna blauw bloeiende bloemen.

Rosarium Oudwijk in 2012.

meer hersteld. In die naoorlogse jaren is het rozenassortiment sterk vereenvoudigd. Het rosarium bleef echter als rozencollectie bestaan, ook in decennia dat rozen in de openbare ruimte veelal werden wegbezuinigd. De aankleding had blijvende aandacht. Zo werd de fontein vervangen door een kleiner waterelement, is op het zuidelijke gazon in 1965 het beeld Vechtende kalkoenen van Theo Mulder geplaatst, en twintig jaar later op het noordelijke gazon het beeld Twee Rustende Duiven van Janko Berman.

Tegenwoordig bestaat het rosarium uit 32 bedden, elk beplant met één variëteit rozenstruik en klimrozen tegen de paviljoens en de entreeboog. De gemeente verzorgt het onderhoud. Daarbij is een bewonersvereniging vanuit de Stolberglaan sterk betrokken bij toezicht en beheer van het rosarium. Zij verzorgt de dagelijkse opening en sluiting van het rosarium en heeft er onder meer voor gezorgd dat bij de rozenvakken weer naambordjes zijn geplaatst.

Het Rosarium Oudwijk is aangewezen als gemeentelijk monument en is dankzij de gezamenlijke inzet nog steeds een bijzondere plek in de wijk.

Ter ere van het eeuwfeest heeft 'buurman' en betrokken rosariumkenner R. den Hartog een boekje gewijd aan Rosarium Oudwijk. Het boekje is in juni 2013 uitgegeven door Matrijs in de serie cultuurhistorische routes, ISBN: 978-94-6148-024-8, zie voor meer informatie www.matrijs.com.